

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/65/2016
Identifikačné číslo spisu: 1110231316
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1110231316.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Lawyer Partners a.s., so sídlom v Bratislave, Prievozská 37, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., s o sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 5 C 157/2010, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2015 sp. zn. 8 Co 435/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I uznesením z 25. marca 2015 č. k. 5 C 157/2010-243 zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Po právnej stránke aplikoval § 141a ods. 1 O.s.p. Mal za to, že sú splnené podmienky na zastavenie konania, keďže žalobca v stanovenej lehote, resp. do dňa vydania tohto rozhodnutia nezložil preddavok na trovy konania tak, ako mu to bolo uložené uznesením zo dňa 31.5.2012 č. k. 5 C 157/2010-162. O trovách rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 28. októbra 2015 sp. zn. 8 Co 435/2015 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože konštatoval, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Argumentoval, že procesný inštitút preddavku na trovy konania je v Občianskom súdnom poriadku upravený v § 141a O.s.p. s účinnosťou od 1.1.2012. K relevantnej zmene tejto právnej úpravy došlo zákonom č. 335/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2015 bez toho, aby bola v prechodných ustanoveniach riešená otázka vzťahu skoršej a novej právnej úpravy. Časová pôsobnosť právnej normy, ktorá vyjadruje, v akom rozsahu sa právna norma použije na konkrétny prípad so zreteľom na čas, je v civilnom práve vybudovaná na zásade, že procesné normy nadobúdajú pôsobnosť dňom svojej účinnosti a problematiku začatých a neskončených konaní, ako aj účinky vykonaných procesných úkonov, riešia prechodné ustanovenia. Platí základné pravidlo, podľa ktorého, ak zákon neustanovuje inak, platí nový zákon aj v konaniach, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou, avšak právne účinky už urobených procesných úkonov

zostávajú zachované. Vzhľadom k uvedenému zastáva názor, že pokiaľ bola v prejednávanej veci (právoplatne) uložená žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania za právnej úpravy platnej do 31.12.2014, je potrebné zároveň aj na procesné následky spojené s nesplnením tejto procesnej povinnosti, t. j. s nezložením preddavku na trovy konania žalobcom, posudzovať podľa právneho stavu platného d o 31.12.2014. Z uvedeného vyplýva, že s nesplnením povinnosti žalobcu uloženej mu uznesením okresného súdu č. k. 5 C 157/2010-162 zo dňa 31.5.2012 zložiť preddavok na trovy konania možno spájať len tie právne následky, ktoré s nesplnením tejto povinnosti boli spájané podľa tej právnej úpravy, za platnosti/účinnosti ktorej mu táto procesná povinnosť vznikla. Akcentoval, že pokiaľ v danej veci žalobca, v určenej lehote a výške, preddavok na trovy konania nezložil a žalovaná je účastníkom konania, ktorý nemohol byť na zloženie preddavku vyzvaný, pretože jeho majetkové pomery nemožno usporiadať podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii č. 7/2005 Z.z., tak sankcia v podobe zastavenia konania sa na žalobcu nevzťahovala. Z uvedeného vyplýva, že neboli splnené zákonné predpoklady pre zastavenie konania postupom podľa § 141a ods. 1 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014 a bolo preto v tomto smere potrebné vychádzať z právneho názoru Najvyššieho súdu SR v danej veci, ktorý svojím uznesením sp. zn. 2 Cdo 394/2013 zo dňa 27.11.2014 zrušil rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktorými bolo konanie, pre nezloženie preddavku žalobcom, zastavené. Záverom doplnil, že aplikácia § 141a O.s.p. neprichádzala v tomto prípade do úvahy, preto opačný výklad by znamenal neprípustný zásah do právnej istoty a z nej vyplývajúceho princípu ochrany legitímnych očakávaní a bol by v rozpore so zásadou retroaktivity.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) na súde dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom namietala na základe údajnej prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia (t. j. nepreskúmateľnosti) a arbitrárnosti. Žiadala uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadal konanie o dovolaní prerušiť.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (minister), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (1. decembra 2015), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

8. Dovolanie žalovanej smeruje proti uzneseniu, ktoré nemá znaky uznesení, proti ktorým by bolo dovolanie v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné. Dovolanie žalovanej teda v zmysle § 239 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (tzv. dôvody zmätočnosti rozhodnutia). Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľka mala za to, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Namietala že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne.

11. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho

súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje riadne vysvetlenie dôvodov (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie), na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a prečo sa nestotožnil s tvrdeniami, resp. odvolacími dôvodmi žalovanej. Odvolací súd dostatočným a zákonne súladným spôsobom (vo väzbe na § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.) uviedol dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vo väzbe na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že odvolací súd dovolateľke neodňal zákonnú možnosť konať pred súdom a jeho rozhodnutie nevykazuje známky zmätočnosti. Námetka existencie vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. preto neobstoí.

12. Žalovanou vznesené námietky vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu, v skutočnosti však nimi len vyjadrovala svoj nesúhlas s výsledkom sporu a právnym posúdením veci súdmi. Otázky nastolené žalovanou sa týkajú skutkového a právneho posúdenia veci súdmi. Dovolací súd preto zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie sú právne relevantné, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že žalovaná má odlišný právny názor než konajúce súdy bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“) v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodíť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné bez jeho meritórneho dovolacieho prieskumu.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.